

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Sžd/5/2013
Identifikačné číslo spisu:	1012200929
Dátum vydania rozhodnutia:	13.01.2015
Meno a priezvisko:	JUDr., Ing. Miroslav Gavalec
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:1012200929.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ing. JUDr. Miroslava Gavalca, PhD a z členov JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. a JUDr. Ľubice Filovej, v právnej veci žalobcu: Ing. G. W., Ľ. W. XX, R., proti žalovanému: Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Pribinova 2, Bratislava, (pôvodne: Krajské riaditeľstvo Policajného zboru v Bratislave, Krajský dopravný inšpektorát, Špitálska 14, Bratislava), vo veci preskúmania rozhodnutia žalovaného č. KRPZ-P-29/BA-KDI21-2012 zo dňa 14. februára 2012, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 1S/125/2012-28 zo dňa 27. júna 2013, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 1S/125/2012-28 zo dňa 27. júna 2013 potvrdzuje.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

I.

Konanie pred správnymi orgánmi

Okresné riaditeľstvo Policajného zboru, Okresný dopravný inšpektorát v Bratislave IV. zo dňa 28. decembra 2011 č. ORP-P-1168/IV-DI-BCP-2011 rozkazom o uložení sankcie za priestupok, uznal žalobcu vinným zo spáchania priestupku podľa § 22 ods. 1 písm. k/ zákona č. 372/1990Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej iba ZoP), na tom skutkovom základe, že dňa 11. decembra 2011 v čase o 13,10 hod. viedol motorové vozidlo továrenskej značky Kia Pride na ceste II/574 v obci Diviacka Nová Ves, kde bol zastavený a kontrolovaný hliadkou Policajného zboru, ktorá pri kontrole zistila, že v povinnej výbave vozidla je lekárnička po expiračnej dobe.

Uvedené konanie prvostupňový správny orgán vyhodnotil ako porušenie § 4 ods. 1 písm. a) zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej iba ZCP) s poukázaním na § 3 ods. 2 vyhlášky č. 143/2009 Z. z. Ministerstva zdravotníctva SR, za čo mu bola uložená pokuta vo výške 60 Eur.

Proti tomuto rozkazu podal žalobca odpor, ktorý žalovaný považoval za oneskorene podaný a listom - upovedomením č. KRPZ-P-29/BA-KDI21-2012 zo dňa 14. februára 2012 mu toto zistenie oznámil, s tým, že odpor nepovažuje za riadny opravný prostriedok, napriek tomu však vec preskúmal, avšak nezistil dôvody pre obnovu konania, zmenu alebo zrušenie napadnutého rozhodnutia mimo odvolacieho konania.

V oznámení žalovaný zároveň uviedol, že spáchanie skutku žalobcom dostatočne odôvodňuje prijatý záver, že skutok sa stal spôsobom opísaným v prvostupňovom rozhodnutí a že prvostupňový správny orgán odôvodnene a správne aplikoval § 24 ods. 2 zákona o správnom konaní.

Ďalej žalovaný v upovedomení uzatvoril, že ide o právnu fikciu, teda že za podmienok ustanovených v zákone, sa zásielka považuje za doručeníu, aj keď v skutočnosti to tak nie je. Podľa doručenky, ktorá sa správnomu orgánu prvého stupňa vrátila vyplýva, že dňa 3. januára 2012 bol vykonaný doručovateľom neúspešný pokus o doručenie s výzvou o opakované doručenie, dňa 4. januára 2012 bolo vykonané opakované doručenie, avšak bezvýsledne, preto doručovateľ písomnosť uložil 4. januára 2012 na pošte a adresáta o tom upovedomil.

Keďže si žalobca do 3 dní od doručenia písomnosti nevyzdvihol, správny orgán prvého stupňa správne považoval za deň doručenia posledný deň tejto 3-dňovej lehoty, t.j. 9. januára 2012. Napriek skutočnosti, že žalobca si prevzal písomnosť na pošte až 21. januára 2012, žalovaný trvá na svojom stanovisku, že odpor podaný žalobcom dňa 2. februára 2012 bol podaný oneskorene, nakoľko posledný deň na podanie odvolania bol 24. januára 2012.

II.

Konanie pre krajským súdom

Žalobca napadol oznámenie žalovaného zo dňa 14. februára 2012 žalobou, v ktorej uviedol, že „upovedomenie“ žalovaného zo dňa 14. februára 2012 považuje za rozhodnutie a keďže prvostupňové rozhodnutie prevzal na pošte dňa 21. januára 2012 a odpor podal 2. februára 2012, teda po 12 dňoch, nemohlo prvostupňové správne rozhodnutie nadobudnúť právoplatnosť 9. januára 2012.

Krajský súd v Bratislave žalobe vyhovel a napadnuté rozhodnutie žalovaného zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Rozsudok odôvodnil tým, že považoval upovedomenie žalovaného za rozhodnutie. Prvostupňové správne rozhodnutie bolo žalobcovi doručované do vlastných rúk prostredníctvom Slovenskej pošty, pričom prvý pokus o doručenie sa mal uskutočniť dňa 3. januára 2012 a druhý pokus dňa 4. januára 2012, následne v ten istý deň bola zásielka uložená na pošte. Žalobca však prvostupňové rozhodnutie fyzicky prevzal až 21. januára 2012. Ako bolo povedané vyššie, doručovanie zásielok v správnom konaní upravuje § 24 a nasl. zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní.

Podľa § 24 ods. 2 správneho poriadku, ak nebol adresát písomnosti, ktorá sa má doručiť do vlastných rúk zastihnutý, hoci sa v mieste doručenia zdržiava, doručovateľ ho vhodným spôsobom upovedomí, že písomnosť príde znovu doručiť v určený deň a hodinu. Ak nový pokus o doručenie zostane bezvýsledný, doručovateľ uloží písomnosť na pošte a adresáta o tom upovedomí. Ak si tento nevyzdvihne písomnosť do 3 dní od uloženia, posledný deň tejto lehoty sa považuje za deň doručenia.

Na uplatnenie fikcie doručenia podľa vyššie citovaného ustanovenia musia byť kumulatívne splnené nasledovné podmienky:

1/ adresát písomnosti, ktorá sa má doručiť do vlastných rúk nebol zastihnutý, v mieste doručenia sa zdržiava,

2/ doručovateľ vhodným spôsobom adresáta upovedomil, že písomnosť príde doručiť v určený deň a hodinu,

3/ nový pokus o doručenie zostal bezvýsledný.

Aby mohla právna fikcia svoj účel naplniť, musí rešpektovať všetky náležitosti, ktoré s ňou zákon spája. Ak nie sú všetky právne náležitosti splnené, súd nie je oprávnený naplnenie fikcie konštatovať. Základným predpokladom náhradného doručenia podľa § 24 ods. 2 zákona o správnom konaní je skutočnosť, že adresát nebol zastihnutý na adrese doručenia, hoci sa na tejto adrese v čase doručenia zdržiava. Pokiaľ ale žalobca zásielku reálne prevzal, nie je možné podľa názoru krajského súdu aplikovať fikciu doručenia (tretia veta § 24 ods. 2 zákona o správnom konaní). Toto ustanovenie je podľa názoru súdu možné aplikovať len za situácie, ak účastník konania zásielku neprevzal.

III.

Odvolanie a vyjadrenie k nemu

Proti rozsudku krajského súdu podal včas odvolanie žalovaný a domáhal sa jeho zmeny a zamietnutia žaloby žalobcu.

Poukázal na uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 27. januára 2011 č. 5Sžo/256/2010, 5Sžo/5/2011, 5Ndz/2/2011.

Z nich podľa žalovaného vyplýva, že v zmysle § 24 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní, ak nebol adresát písomnosti, ktorá sa má doručiť do vlastných rúk zastihnutý, hoci sa v mieste doručenia zdržiava, doručovateľ ho vhodným spôsobom upovedomí, že písomnosť príde znovu doručiť v určený čas a hodinu. Ak nový pokus o doručenie zostane bezvýsledný, doručovateľ uloží písomnosť na pošte a adresáta o tom vhodným spôsobom upovedomí. Ak si adresát nevyzdvihne písomnosť do troch dní od uloženia, posledný deň tejto lehoty sa považuje za deň doručenia, aj keď sa adresát o uložení nedozvedel. Citované ustanovenie upravuje spôsob tzv. náhradného doručenia. Ide o právnu fikciu, že za podmienok ustanovených v zákone sa zásielka považuje za doručení, aj keď v skutočnosti to tak nie je. Takýmto spôsobom možno písomnosť doručiť len za predpokladu, že sa adresát v mieste doručenia zdržiava, avšak nebol zastihnutý. Ak sa adresát v mieste doručenia nezdržiava z akýchkoľvek dôvodov, zásielku treba vrátiť ako nedoručiteľnú. Trojdňová lehota je zákonná lehota, ktorú správny orgán nemôže predĺžiť. Podľa doručenky - doručenie do vlastných rúk, opakované doručenie, ktorá sa správnomu orgánu I. stupňa vrátila vyplýva, že dňa 03.01.2012 bol vykonaný doručovateľom neúspešný pokus o doručenie s výzvou o opakované doručenie, dňa 4. januára 2012 bolo vykonané opakované doručenie, avšak bezvýsledne, preto doručovateľ písomnosť uložil dňa 4. januára 2012 na pošte a vhodným spôsobom o tom adresáta upovedomil. Keďže si žalobca do troch dní od uloženia písomnosť nevyzdvihol, správny orgán I. stupňa správne považoval za deň doručenia posledný deň tejto trojdňovej lehoty, t.j. 9. januára 2012, aj napriek skutočnosti, že si žalobca prevzal písomnosť na pošte osobne až 21. januára 2012. S poukazom na uvedené, žalovaný trvá na svojom stanovisku, že odpor podaný žalobcom dňa 2. februára 2012 bol podaný oneskorene, nakoľko posledný deň na podanie odvolania bol deň 24. januára 2012.

Podľa názoru žalovaného, ak boli splnené podmienky doručovania a fikcia doručenia uložením zásielky na pošte, nemôže byť list - upovedomenie zo dňa 14. februára 2012 rozhodnutím. Vzhľadom na to, že podľa ustálenej judikatúry musí ísť o rozhodnutie, ktoré nadobudlo právoplatnosť až po povinnom využití riadneho opravného prostriedku v správnom konaní a v tomto prípade sa tak nestalo, žaloba proti listu žalovaného nie je žalobou proti rozhodnutiu a navrhol zmeniť prvostupňový rozsudok tak, že odvolací súd žalobu zamietne.

Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu navrhol napadnutý rozsudok potvrdiť. Uviedol, že ak by žalovaný bol úspešný, a ak by súd rozhodol, že rozhodnutie správneho orgánu je právoplatné po 3 dňoch od uloženia na pošte, považoval by to za porušenie svojich ústavných práv na spravodlivý súdny proces.

Znamenalo by to, že žiadny priestupca nesmie ísť na dovolenku na viac ako 3 dni a musí byť doma, aby mohol prevziať poštovú zásielku od orgánov PZ SR.

Inak sa nedá podľa žalobcu proti rozhodnutiu brániť, aj keby bolo akokoľvek nespravodlivé, alebo chybné.

IV.

Konanie pred Najvyšším súdom Slovenskej republiky ako súdom odvolacím

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) ako odvolací súd (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok v zmysle § 212 ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 OSP v rozsahu odvolacích dôvodov postupom podľa zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len OSP)- Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 OSP) a že ide o rozsudok, proti ktorému je podľa ustanovenia § 202 v spoj. s § 250s OSP podanie odvolania prípustné, nenariadil vo veci pojednávanie (§ 250ja ods. 2 v spoj. s § 2501 ods. 2 OSP) a po verejnej porade senátu jednomyselne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch) dospel k záveru, že

podanie odvolania nebolo dôvodné a preto rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil.

Predmetom odvolacieho konania je rozsudok krajského súdu, ktorým tento zrušil rozhodnutie žalovaného zo dňa 14. februára 2012 a vrátil mu vec na ďalšie konanie s tým, že úlohou správneho orgánu bude znovu posúdiť odvolanie žalobcu proti prvostupňovému správne rozhodnutiu o priestupku (ktoré bolo podané včas) a rozhodnúť o ňom.

Odvolací súd v medziach dôvodov odvolania preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutia správnych orgánov a konania týmito rozhodnutiami predchádzajúce, najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými námietkami účastníkov konania a z takto vymedzeného rozsahu, či správne posúdil zákonnosť napadnutého rozhodnutia.

Podľa názoru odvolacieho súdu je potrebné vychádzať z toho, že pre posúdenie podmienok preskúmateľnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy je podstatné, či oznámenie (list) žalovaného bol vydaný orgánom štátnej správy pri výkone jeho právomoci zverených mu zákonom a či takýmto oznámením (listom) správny orgán autoritatívne zasiahol do právnej sféry žalobcu a či svojim charakterom je spôsobilé vyvolať ním požadované účinky, t.j. vynútiť si splnenie uloženej povinnosti a nepochybne tak citeľne zasiahnuť do žalobcovej sféry práv a povinností, čo je v zmysle § 244 ods. 3 OSP predpokladom pre jeho preskúmateľnosť súdom.

V danom prípade tomu tak bolo, pretože list žalovaného zo 14. februára 2012, konštatujúc oneskorené podanie odporu proti rozkazu o uložení sankcie za priestupok zasiahol do práva žalobcu na spravodlivý súdny proces, tým, že riadne nepreskúmal splnenie všetkých zákonných podmienok na doručovanie zásielok do vlastných rúk.

Úlohou v tomto konaní bolo teda taktiež posúdiť, či bol dodržaný zákonný rámec pre doručovanie písomností určených do vlastných rúk v rámci priestupkového konania. Tento je upravený predovšetkým v ustanovení § 24 ods. 2 SP, v zmysle ktorého ak nebol adresát písomnosti, ktorá sa má doručiť do vlastných rúk, zastihnutý, hoci sa v mieste doručenia zdržiava, doručovateľ ho vhodným spôsobom upovedomí, že písomnosť príde znovu doručiť v určený deň a hodinu. Ak nový pokus o doručenie zostane bezvýsledný, doručovateľ uloží písomnosť na pošte a adresáta o tom vhodným spôsobom upovedomí. Ak si adresát nevyzdvihne písomnosť do troch dní od uloženia, posledný deň tejto lehoty sa považuje za deň doručenia, aj keď sa adresát o uložení nedozvedel.

Citované zákonné ustanovenie zakotvuje inštitút tzv. „náhradného doručenia do vlastných rúk“. Predpokladom takéhoto postupu je však skutočnosť, že adresát písomnosti, ktorá sa má doručiť do vlastných rúk, nebol zastihnutý, hoci sa v mieste doručenia zdržiava a zároveň zanechanie dvoch upovedomení, z ktorých prvé upovedomenie je pokusom o ďalšie osobné doručenie a druhé upovedomenie je oznámením o uložení zásielky. Oznámenie o ďalšom osobnom doručení musí obsahovať deň a hodinu opakovaného doručenia. Obe upovedomenia sa vykonávajú vhodným spôsobom. Predpokladom však je skutočnosť, že adresát sa môže k písomnosti dostať obvyklým spôsobom. V takom prípade, pokiaľ si adresát zásielku do troch dní od jej uloženia nevyzdvihne, posledný deň tejto lehoty sa považuje za deň doručenia, a to aj za predpokladu, že sa adresát o uložení svojej zásielky nedozvedel.

Odvolací súd opätovne poukazuje na svoj už skôr vyslovený právny názor v uznesení sp. zn. 1Sžd/10/2012 zo dňa 19. júna 2012, ktorý sa zhoduje s názorom vysloveným aj v ďalších rozhodnutiach Najvyššieho súdu (uznesenie sp. zn. 4Cdo/199/2010 zo dňa 27. februára 2012 a 2Cdo/6/2012 zo dňa 31. januára 2012), podľa ktorého je podstatnou podmienkou pri aplikácii náhradného doručenia skutočnosť, že „...adresát sa v dobe doručenia (t. j. v konkrétny deň) skutočne zdržiava v mieste doručenia. Aj keď tento pojem nie je výslovne definovaný, zjavne sa jedná o miesto, kde by adresát mohol byť v rozhodnej dobe doručovateľom zastihnutý, a to buď priamo, alebo aspoň prostredníctvom upovedomenia o uložení zásielky, ak bolo urobené vhodným spôsobom.“

Skutočnosti týkajúce sa doručenia zásielky, teda miesto, deň a spôsob doručenia - sa preukazujú doručenkou, ktorá má vlastne zachytávať postup pri doručení, vrátane údajov vyžadovaných ustanovením § 24 ods. 2 SP. Tieto údaje však môžu byť osvedčené len vo vzťahu k tomu, čo je na doručení uvedené a teda pokiaľ doručienka neobsahuje údaj, že sa adresát v mieste doručenia zdržoval, nemožno dôjsť k záveru, že takouto doručenkou bolo osvedčené, či táto zákonná podmienka náhradného doručenia bola splnená. Nie je však povinnosťou účastníka navrhovať dôkazy na preukázanie tvrdenia, že sa v čase doručovania v mieste doručenia nezdržoval a to z dôvodu, že nie je

jeho povinnosťou preukazovať opak toho, čo nie je osvedčené.

Podľa názoru odvolacieho súdu riadne vyhotovená doručenka má povahu verejnej listiny. Avšak pokiaľ doručenka nie je „riadne vyhotovená“, teda pokiaľ z nej nemožno bez všetkých pochybností zistiť údaje požadované zákonom pre aplikáciu náhradného doručenia, nemožno ju považovať za verejnú listinu a nemožno ani údaje v nej chápať ako nespochybniteľné a pravdivé.

V konaní žalobca od počiatku spochybňoval proces doručovania, keď tvrdil, že nebolo preukázané, či sa v čase doručovania na uvedenej adrese zdržiaval a tiež že bolo uskutočnené druhé doručenie 4. januára 2012. Keďže sa na doručenke nenachádzala predtlač so slovami „hoci sa v mieste doručenia zdržuje“, nemohla tým byť osvedčená táto skutočnosť a preto nemožno dospieť k záveru o tom, že k doručeniu prvostupňového rozhodnutia došlo v súlade s § 24 ods. 2 SP.

Záver krajského súdu konštatujúci, že „pokiaľ ale žalobca zásielku reálne prevzal, nie je možné podľa názoru krajského súdu aplikovať fikciu doručenia (tretia veta § 24 ods. 2 zákona o správnom konaní). Toto ustanovenie je podľa názoru súdu možné aplikovať len za situácie, ak účastník konania zásielku neprevzal,“ si odvolací súd celkom neosvojil, pretože sa prieči účelu uvedeného inštitútu, avšak vzhľadom na to, že výrok napadnutého rozsudku považoval odvolací súd za zákonný a správny, stotožnil sa s ním, aj keď z pozmenených - iných dôvodov.

Inštitút náhradného doručovania možno použiť aj v prípade ak k prevzatiu zásielky dôjde účelovo neskôr, avšak musí byť doručenkou alebo inou listinou preukázané, že adresát, hoci sa v mieste doručovania zdržiaval zásielku zámerne ani na prvý, ani na druhý pokus neprevzal. V danom prípade tomu tak nie je a z administratívneho spisu (z doručenky na č. I. 17) nevyplyva jednoznačné zistenie, že zásielka bola uložená preto, že ani pri druhom pokuse o doručenie ju adresát neprevzal, hoci inak sa v mieste doručenia obvykle zdržiaval.

Doručovanie zásielky určenej do vlastných rúk v správnom konaní sa musí riadiť výlučne príslušnými zákonnými ustanoveniami. Nemožno prispôbiť kogentné zákonné ustanovenie momentálnej situácii, kedy sú na doručovanie poštou používané obálky neobsahujúce uvedenú predtlač a teda kedy nemožno s istotou považovať všetky údaje uvedené na doručenke za preukázané a osvedčené. Tento nedostatok nemožno v žiadnom prípade obísť a použiť ho v neprospech adresáta zásielky - účastníka správneho konania.

Z týchto dôvodov bol správny záver krajského súdu o tom, že k prevzatiu prvostupňového správneho rozhodnutia došlo žalobcom až dňa 21. januára 2012, kedy si fyzicky toto rozhodnutie prevzal a následne aj o včasnom podaní odvolania žalobcom (podaním odvolania na pošte 12 deň odvolacej lehoty).

Odvolacie námietky žalovaného neboli podľa názoru odvolacieho súdu spôsobilé spochybníť vecnú správnosť napadnutého rozsudku a preto s poukazom na uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok krajského súdu postupom podľa § 219 OSP potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 OSP v spojení s § 246c a § 250k ods. 1, veta druhá OSP tak, že v odvolacom konaní úspešnému žalobcovi právo na náhradu trov konania nepriznal, pretože tento si ch neuplatnil.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.